

en we gezien. Maar latieve vakken op i voor subsidie aan i. Ook uit den u r duidelijk worden, lijk is, dat in het sen meetellen, ge die voor de Bijbel dus niet voor al u meleen een eind

G. MEIMA.

ERIK

I tot „Barthiaansch“

k den vorigen keer zijn redevoeringen en herfst, dat Dr I geopperd, dat zij den schrijven. Dr Dr Gerhardus Vos, le te Princeton, en een Gereformeerde zinnige dogmatiek land niet dat zulke ne landje daar de licht.

opgelost. Dr Mac- tijk Gereformeerde, ormeerd". En hoe slaan, wordt weer nooit al te letterlijk j was vroeger Ar- aditioneel en off- Mackenzie Gerefor- u rlijk gesproken zins anders, maar rmeerd.

kenzie eenige arti- eligion and Ethics "ree Will", „Libe- l", „Synergisme" en zulke onderwerpen minianisme en Cal- 1.

gism" loochent Dr lezing, en leert de st: „The synergis which made Him obstacle to salva- rovision only for st was right" (Vol

Wil" bestrijdt hij alvinistisch stand- ute onveranderlijk- den, zegt Dr Mac- ischen verantwoor- eten dan ook niet ginnen om zoo des

te verklaren. We vinding beginnen Gods onverander- enen. Ik geef hier d's sovereignty be as we require? It e asserted without life becomes unus- us against specu- reveal Himself. We has revealed Him-

ust be approached of Augustinianism art from a know- ove experience, de- urnal decrees, and ce. We must start doing so, the pro- oluteness in grace p. 126).

Mackenzie, in be- tiet maar schijn- . Hoe zoekt hij zelf sen? Door het toe- at ik zijn woorden need not be afraid - there is so much ch cruelty and evil even 'chance' if it n. That this could erous gift of free But so imperative ven this dangerous p. 907). Door het

logica, wilde Dr rijdigheden van be- n artikelen schreef- rde voor het Bar-

zie een boek. De ica waarmee hij in

zijn artikelen nog worstelde, zijn nu, zoo het schijnt, voor zijn denken opgelost. Dat heeft de „paradox" gedaan. Zijn boek draagt den titel: „Christianity — The Paradox of God". Heeft niet de groote Kant zelf ons geleerd, dat wij in tegen- striddigheden moeten denken? „The philosophy of Immanuel Kant gave the prestige of that great thinker's name to the inevitableness of pa- radox or antinomy in all our thinking".

Heeft niet Kierkegaard ons geleerd, dat de paradox in het middelpunt van ons leven moet staan? „Paradox is not a concession but a category". „Kierkegaard is as subtle in his insight into the paradoxical nature of man as Pascal, and as delicious in his expression" (p. 210). We kunnen dus het werkelijk tegenstrijdige toch gelooven. Kierkegaard heeft Dr Mackenzie ge- helpen om gemakkelijker Gereformeerd te zijn. Hij laboreert nu niet meer aan de kwaal van logische tegenstrijdigheden. Het Calvinisme is nu gloeiend waar; of liever hij hangt het Calvi- nisme nu vuriglijk aan. Dr Mackenzie sprak na de verschijning van zijn boek op een van de alge- meene synodes over de glorie van het Calvinisme.

Natuurlijk is het tegenovergestelde van het Cal- vinisme ook waar. De waarheid is dan ook geen bezit. Men kan de waarheid niet in systeem beleggen. We meenden ons voorheen zoo zeker in het bezit van God. Nu echter zijn we onzeker maar in onze onzekerheid ontvangen we God. Wij zijn zeker van God, niet in het bezit maar in de paradox. „We thought we had domesticated and sociologized Him, ethicized and rationalized Him, until we found that while we his servants were so busy here and there. He had gone; and now our very uncertainty may be an indication that we are getting sure of Him again, sure of Him, not in possession but in paradox. For perhaps only in paradox can we have Him at all, and only in His unknowableness can He be known, and in our longing for His presence is He most truly present" (p. 32).

De waarheid ligt dus „tusschen „ja" en „neen". De waarheid is op reis. Zij rijdt op de fiets. Als zij stilstaat valt zij om.

En wat een mooie brug maakt dit alles tusschen vrijzinnig en rechtzinnig. Dr Mackenzie zou nu best, vanwege zijn liefde voor de Gereformeerde traditie, het Gereformeerde element in een dog- matiek kunnen verzorgen, terwijl Dr Lewis het vrijzinnige element bijbracht. Is dit weer uit de lucht gegrepen? Och neen, het begin van zoiets is er al. Dr Mackenzie ziet de toekomst blijde tegemoet. De tijd zal nog eens aanbreken, dat de evolutionistische leer van „natuurlijke selectie" als een deel van de waarheid en de Bijbelsche leer van uitverkiesing als het andere deel van de waar- heid zal worden beschouwd. „Perhaps the day may come also when the scientific view of natural selection and the New Testament doctrine of an election of grace may be seen to be both sides of God's activity, and not as horns of an inescap- able dilemma. Not 'either — or', but 'both — and'. Antinomies are not antagonisms' as the quaint author of the Colloquia Peripatet- ica said" (p. 80).

Nu zijn we er dan. De reis van het Armi- niaans-Gereformeerde naar het Barthiaansch- Gereformeerde is volbracht. De antinomien zijn opgelost omdat men met alle principia der logica heeft afgerekend. In het middernachtelijk donker zijn alle koeien zwart. Het volmaakte licht in God is vanwege zijn overweldigende heerlijk- heid met het eeuwige duister van het toevallige op een lijn gesteld. Het diepste irrationalisme van het moderne denken is door de Gereformeerde veste binnengehaald.

Dr Stevenson had te Princeton zijn vereenigings- plannen. Voor hem zijn de voorstanders evengoed als de tegenstanders van de „Auburn Affirmation" goed Gereformeerd. Door zijn toedoen is Dr Mac- kenzie, na de reorganisatie te Princeton in 1929, benoemd. Men zal nu verstaan hoe de vork in den steel zit. Waar de Arminiaans-Barthiaansch-Ge- reformeerde Mackenzie woont mag zeker wel de Arminiaans-Barthiaansch vrijzinnige Lewis een bezoek brengen en dan voorgaan in het gebed.

Men bidt nu niet alleen vóór elkaar, maar ook mét elkaar. Dr Stevenson houdt ja ook veel van het Buchmanisme.

De Holland-Amerikajin te New-York krijgt het nu wel druk. Is er nog ruimte in „het dier- baar plekske grond, waar eens mijn wieg op stond"? Ik geef om de procenten nu niet meer; de geldwaarde is ook al en overal relatief.

Dr C. VAN TIL.

DOLEANTIE-NUMMER.

We hebben niet kunnen vermoeden, dat de navraag naar dit nummer zó groot zou zijn. De overgedrukte uz. zijn uitverkocht, zoodat we verdere aanvragers NIET MEER KUNNEN HELPEN. Herdrukken van dit nummer van 24 pagina's is te kostbaar.

DE UITGEVERS.

PERSSCHOUW

Prof. Lindeboom en de aanvangen van „Veldwijk".

Ds R. E. van Arkel schrijft in „Utr. Kerkb.":

Lindeboom had reeds in 1863 de stichtingen van Pastor Fliedner te Kaiserswerth bezocht, welk bezoek een diepen indruk op hem gemaakt had. Tien jaar later zag hij „Meerenberg", en vond daar leden der gemeente van Christus als patiënt; en het schokte hem dat zulken geen verzorging konden vinden overeen- komstig den eisch hunner bijzondere geestelijke be- hoefden. „Van dien dag af" — zegt hij zelf — „is het overtuiging bij mij geworden, dat de Kerk van Chris- tus schuldig stond aan zwaar verzuim jegens de krankzinnigen, inzonderheid jegens hen, die den Naam des Heeren belijden". In zijn hart is toen eigen- lijk „Veldwijk" al geboren. Maar het zou nog jaren duren vóór dit ideaal werkelijkheid werd. In dien tijd trok Lindeboom er op uit, om overal in het land zijn plannen geestdriftig te bleipen; en menig oudere zal zich de samenkomsten nog herinneren waarin deze vurige van geest optrad. Op de Centrale Pastorale conferentie van 14 September 1883 gaven negentien mannen hun naam onder een woord, dat in het land voor deze zaak zou uitgaan; en 28 Januari 1886 is „Veldwijk" geopend.

Liberalen van 1886 en deskundigen van 1935 over „Veldwijk".

Hiet hetzelfde artikel van Ds R. E. van Arkel:

En hoe heeft het liberalisme van die dagen „Veld- wijk" ontvangen? Men leze het nu nog eens na vijftig jaren, en dan ziet men hoe achterlijk een richting kan zijn in haar neergang. „Eenige afgescheiden dominé's hebben te Utrecht een vergadering gehouden, om een geesticht voor krankzinnigen te openen, waarbij den patiënten de eisch zal gesteld worden, de Drie For- mulieren van Eenigheid te onderteekenen". — zoo schreef een liberaal blad in die dagen. Wat zal er om die geestigheid gelachen zijn. Een ander, Dr Coronel, schreef dit: „Het is een opmerkelijk verschijnsel, dat juist die geloovige drijvers op kerkelijk en politiek gebied zich gedrongen hebben gevoeld, een toevluchts- oord te stichten voor krankzinnigen en zenuwlijders van hunne soort en partij, en dat zij daar die ongeluk- kigen willen genezen met dezelfde geneesmiddelen, die hunne kwaal hebben teweeg gebracht. Helaas, hun grootheidswaan zet zich zelfs voort in een stichting voor verbijsterden op Gereformeerden grondslag".

En wat schrijft nu in 1935 een Duitsch specialist op dit gebied, Dr Karl Hermkes, in een tijdschrift voor Psychiatrie? „Juist de op religieuze gronden en motieven opgebouwde genezings-paedagogiek heeft zich een zeer waardevol bestanddeel van onze zieken- verzorging bewezen: we hebben telkens weer onder- vonden, dat zelfs zulke zieken, die in de maatschappij onverschillig of afwerend tegenover de religieuze dingen stonden, voor verstandige leiding en zielzorg dikwijls zeer toegankelijk zijn, en juist op deze wijze leeren zich aan te passen in een door den redelijken wil opgebouwde orde, en de spanning tusschen de eigen persoonlijkheid en hun opname in een hooger geheel op te heffen".

Ik denk weer aan het veelbesproken thema: „Jezus Christus en het cultuurleven". Neo-calvinistisch noemen ze dat tegenwoordig.

„Onbeschaamde N.S.B.-manieren".

Onder dit opschrift schrijft „N. Prov. Gr. Crt.":

Tijdens de herdenking van de Doleantie in het Concertgebouw te Amsterdam j.l. Vrijdag gehouden, had ook aan de perstafel plaats genomen de heer E. J. Roskam Hzn, secretaris van den Raad voor kerkelijke aangelegenheden vanwege de N.S.B., lid van de Geref. Kerk van Amsterdam-Z., schrijver van den schandelijken „Open brief aan onze Geref. volksgenooten", waarin over de hoofden van onze Geref. predi- kanten en met name van Prof. Dr K. Schilder, een groote hoeveelheid smaad en laster wordt uitgesproken. De heer Roskam had aan de perstafel plaats genomen voor de redactie van „Volk en Vaderland", hoewel hij geen perskaart als journalist bezit. Meerdere — o.a. verschillende predikanten en ook Prof. Schilder hebben de aanwezigheid van dezen verklager der broederen opgemerkt en ook aan de tafel van het comité bleef het niet onopgemerkt. Het is ons een raadsel, waarom men dezen sinjeur niet zonder meer bij de kraag heeft gepakt en buiten de zaal gezet. Het is maar goed, dat de heer Roskam niet zoo be- roemd is, dat hij algemeen herkend werd, want dan zouden de aanwezigen zeker zijn verwijdering hebben verlangd. Menschen, die met den vijand heulen en die zich niet ontzien een rol te spelen, die we hier niet nader wenschen te kwalificeeren, behoren zeker niet in onze vergaderingen te worden geduld.

Wanneer in de N.S.B. een figuur meeliep, die de verachtelijke rol speelde, die de heer Roskam thans op zich heeft genomen, hij werd onmiddellijk gelijk- geschakeld!

Persvuil der N.S.B.

Hier volgen nog enkele persstemmen over het schan- delijk bedrijf van den N.S.B.-er, den heer Roskam, die zich aanduidt als lid der Geref. Kerk van Amsterdam- Zuid. Ds O. Bouwman constateert, daarover sprekende, dat de vijand eigen zwakheid verraadt, door zich aan alle argumentatie te spenen, en persoonlijke vijand- schap, een Christen onwaardig, der wereld kond te doen. Ik geloof wel, dat het voor de toekomst het beste is, op deze dingen niet te reageeren, maar deze vlek in het leven van de Pers moet toch signaleerd. Deze persactie doet wel even zeer, wanneer men bedenkt, dat hier een lid der Geref. Kerk spreekt, maar overigens is het beter, dat men zich openbaart, en het masker aflegt, want openbaarheid der geesten

zuivert de sfeer, en stelt het ambt voor een moeilijke, doch ook noodige taak, om de belijdenis van het wezen der kerk in daden om te zetten.

Dr L. v. d. Zanden in „Gron. Kb.":

Inderdaad, de N.S.B. onmaskert zich zelf, ook door dien „Open Brief", waarmee een politiek blad zich mengt in kerkelijke zaken. De heer Roskam, gevol- machtigde van Mussert voor kerkelijke zaken, kan nog geen bevel uitvaardigen, dat wij zwijgen moeten, hij slaat nu alleen een meewarigen, klagenden toon aan, alsof het welzijn onzer kerken hem zeer ter harte gaat, maar de slag, de nationaal-socialistische slag van de politieke heeren in Duitschland, om zich in kerkelijke zaken te mengen, heeft hij reeds te pakken. Zijn begin doet vermoeden, dat hij eventueel ook het eind wel zou vinden. Den kerkeraad van Amsterdam- Zuid wensch ik in dezen getrouwheid.

Ds J. H. Jonker in „Geref. Kbl. v. N.-Br. en Limburg", na over den strijd van ondergeteekende tegen de N.S.B. gesproken te hebben:

Hij bestrijdt de N.S.B. zoo fundamenteel en prin- cipieel, dat er weinig anders ter verdediging overblijft dan onwaardig verweer. Voor 'toperatie-lancet zijn alle spieren en zenuwen gevoelig-hang.

Persdebat.

In 1935 hebben we onder terughalag op wat „De Heraut" schreef, een artikel geschreven: „niet één bokje, maar de gansche kudde naar buiten". Dat artikel was m.i. toen noodig tegenover de o.i. door het blad aange- nomen houding tegenover „Den Haag-West". Sedert dien heb ik nog niet kunnen ontdekken, dat deze houding zich wijzigde. Het is dáárom, dat ik hier telkens inzake het „persdebat" van den laatsten tijd verschillende auteurs citeer over een onderwerp dat ik anders waar- schijnlijk zou hebben laten rusten.

Ds O. Bouwman schrijft in „Ons Kerkblad" (cl. Tiel) over ons blad:

In werkelijkheid zijn er honderden en duizenden, die niet alleen met instemming zijn reformatische actie meeleven en deze in bijkans alle gevallen onderschrijven, doch ook worden meerderen en meerderen zich bewust, dat hier een taak ligt voor ALLE Gereformeerden, alle Christenen.

Arie van Maasdiik merkt op in „Geref. Kbl. v. Hoek v. Holland etc.":

Er gaat een zucht naar eenheid door alle levens- sferen van wat zich noemt Christelijk Nederland.

Heel goed, heel best zelfs.

Maar alle eenheid is niet naar waarheid.

Een eenheid zonder waarheid is als een gezelschap, dat heel spoedig lijkt op een schare in Jezus' tijd, waaronder gemurmeld kwam om zijnentwil.

Dat gemurmel kon een tijd worden gesmoord door een eenheidsdrijver van dezelfde categorie als Willem I was, die boven alles eenheid wilde en wiens werk op kerkelijk gebied niets anders dan verdeeldheid heeft gebracht.

Het was dan ook een zeer goede gedachte van Prof. Honig, toen hij bij de doleantieherdenking heenwees naar Filippienzen 2. Prof. Greijdanus geeft daarvan (korte verkl.) deze parafraze:

Indien er dan eenige vermaning in Christus is, d.w.z. indien gij dan waarlijk deel aan den Heere Christus hebt... zoodat een beroep op de gemeenschap met Christus bij u iets vermog, en een vermaanwoord als in Zijn naam noodzakelijk een goede uitwerking moet hebben; indien er eenige bemoediging, of opwekkende toespraak, der liefde is, d.i. wanneer bij u heilige liefde aanwezig is tot den Heere en wie van Hem zijn, en tot mij; en indien er eenige gemeen- schap des Geestes is, d.w.z. wanneer gij... dien Geest... niet wilt wederstaan, noch bedroe- ven; en indien er eenige barmhartigheid en ontferming is, doet mijne blijd- schap... volkomen worden, dat gij het- zelfde bedenkt, d.w.z. uw denken en zinnen, vgl. 1:7, OP HETZELFDE RICHT, EN MET DEZELF- DE ZAAK ZICH DOET BEZIGHOUDEN.

Dit laatste nu wordt dadelijk prijsgegeven, als men elkander loslaat in ernstige gevallen van meenings- verschil.

Ds B. A. Bos oordeelt in „Asser Kb.":

Het staat er met de N.S.B. slecht voor.

Zij wringt zich in allerlei bochten om zichzelf te rechtvaardigen.

Eerst kwam ze als een „brieschende leeuw". In een anonym, op breede schaal verspreid schrijven, werd Prof. Dr K. Schilder belasterd.

Nu komt „Volk en Vaderland" met een hoofdartikel en hierin tracht de N.S.B. zich te openbaren als een „engel des lichts".

Even later:

De bedoelde klacht biedt geen enkel argu- ment. En niemand zal toch ontkennen kunnen, dat Prof. Dr Schilder wel argumenteerde.

Zoo is die klacht een symptoom van bedreovende zwakheid.

Ieder oordeele over een „Beweging", die een der- gelijke strijdwijze kiest!

Ook dit nog:

Uit welk een mentaliteit het hoofdartikel geschreven is, blijkt voorts uit het feit, dat eerstens verschillende Gereformeerde predikanten met name worden ge- noemd en geprezen. Daarover zeg ik geen woord. Die Dienaren des Woords zullen voor zichzelf wel spreken en aan dezen „Gereformeerde" wel duidelijk maken, dat zij op zijn lof niet zijn gesteld. En voorts moeten enkele reeds lang-gestorven Gereformeerde strijders voor de eer van God, de N.S.B.-zaak nog dienen.

Men moet maar durven.

God heeft het anders beschikt, en Zijn doen is enkel

wijsheid. Maar voor mij staat het vast, dat de oude Sikkell, indien de Heere hem gespaard had, in zijn „Hollandia“ die z.g.n. „Gereformeerde N.S.B.-ers“ wel met een anderen naam zou noemen.

Ds I. de Wolff in „Pro Ecclesia“:

Er wordt geklaagd over de geestelijke verworping, over „snelle afloop als der wateren“, over toenemende verwildering van ons volk, neo-malthusianistische praktijken in onze kerken, schouwburgbezoekers en Saar-burgemeesters, aan wie de toegang tot het Avondmaal niet wordt verboden, er wordt in geboden: Ontferm, U, Christus over Uw kerk en over Uw arme volk.

Maar tegelijk wordt aan de gereformeerde predikanten verweten, jacht naar hooger salaris, verwaasd standsbegrip, ontrouw in hun ambtelijk werk om duurbetaalde bijbetrekkingen, het stelen van brood uit den mond van anderen, het oefenen van geestelijke terreur, het verwekken van een crisis in het leven van „vaders en moeders“ (N.S.B.-ers), die „weenend staan aan de wieg van hun ongedoopte kinderen“, Christusverloochening, farizeïsme.

Schandelijk is daarbij het vuil geschrijf over Prof. Schilder, over wiens arbeid de steller van het stuk wel eens wat schijnt gehoord te hebben, maar waar van hij niets heeft begrepen.

Ook de Overheid wordt erin aangetast, Colijn (of schoon met name niet genoemd) en de leiders der A.R. Partij. Er wordt gesproken over „politiek partijgekonkel-terreur van rechts met links“, van economisch wanbeheer, van politiek parasitisme, dat in tien jaar tijds ons volk vijf maal zooveel gekost heeft als de heele wereldoorlog. Ook wordt er gelonkt naar de boeren en werklozen, die men op het oogenblik gebruiken kan, terwijl de N.S.B. als de door Gods ontferming geschonken gave aan ons arme volk, wordt aangeprezen.

Jakobs stem (in het eerste gedeelte), maar Ezau's handen.

Ds IJ. K. Vellenga in „Geref. Kbl. Dr. en Overijssel“:

En om te kunnen oordeelen over die soort van uitingen behoeft er eerst niet een generale synode te worden afgewacht.

Ds J. H. Jonker in „Ons Kerkblad“:

Het smaadschrift, dat ik ontving, was nu klaarblijkelijk bestemd tot bewerking van gereformeerden en verdachtmaking van den arbeid van Prof. Schilder. Jammer voor de N.S.B., dat de opsteller door zijn blunders blijk gaf, dat hij niet al te best thuis is in ons kerkelijk leven.

Even later:

De door Prof. Schilder gestelde vraag „Is de N.S.B. Christelijk“ wordt door een circulaire als deze feitelijk aldus beantwoord: „neen... en niet fatsoenlijk ook“.

Het „Geref. Jongelingsblad“ oordeelt:

Zoolang iemand als de heer Roskam mee de verantwoordelijkheid draagt voor een schandelijk pamflet, dat pas geleden door de N.S.B. is verspreid onder den titel „Machten der Duisternis“, waarin over de Gereformeerde predikanten in het algemeen en over Prof. Schilder in het bijzonder de meest grove leugens worden verspreid, moet hij niet aankomen met beweringen als: „Liefst zouden wij daarom over heel deze in-droeve zaak zwijgen, maar het is nu zoover gekomen, dat zwijgen schuld wordt“.

Ook dit:

Ge bemint het troebele water, omdat ge daardoor meent iets te kunnen vangen.

Maar dat is juist het beste bewijs, dat uw tranen allerminst tranen van echte droefheid zijn, maar krokodillentranen, die ge slechts te voorschijn roept om anderen te misleiden.

Even later:

Wanneer ge dit leest dan zoudt ge waarlijk zeggen: „Wat draagt die man aan de predikanten een groote liefde toe.“

Laat u echter door deze mooi-klinkende woorden niet bedriegen.

Want deze zelfde heer Roskam is mede-verantwoordelijk voor een pamflet van de N.S.B., waarin verteld wordt, dat onze Gereformeerde predikanten voor ons ingezonken kerkelijk leven niets beters wisten te doen dan ons des Zondags in de kerk — liedjes te laten zingen.

Het blad concludeert:

Die Open brief kan niet eerlijk zijn, maar dient slechts om te misleiden.

Ook nu echter geldt nog het woord der Heilige Schrift, dat tweemaal weegschaal den Heere een gruwel is.

En het optreden van den heer Roskam, hoezeer hij dat tracht te verbergen, is gruwelijk.

Ds E. H. Broekstra in „Leidsche Kb.“:

Een van de ergerlijke dingen in dezen brief is ook, dat hij tegen predikanten, die nota bene als „hoogstaande“ door den schrijver worden aangediend, durft insinueren: „Zeer zeker is het ons bekend, dat er vele hoogstaande predikanten zijn, die dit standpunt reeds meer en meer tot het hunne maken, maar door de ontzettende terreur in hunne kringen (de spatieëring is van mij, Br.) worden hun stemmen gesmoord en durven zij zich nog niet volledig uitspreken“.

Als zulke predikanten bij den schrijver „hoogstaande mannen“ zijn, van welk een gehalte moeten dan wel in het oog van dezen schrijver de „gewone“ zijn?

K. S.

GEREFORMEERDE KERKEN.

Tweetal te:

Oosterzee: Cand. R. Douma, hulppred. te Hardenberg en Cand. J. Waagmeester te Zaandam.

Beroepen te:

Haren (Gr.): H. Volten te Bolnes.

Intrede te:

Woldendorp: Cand. T. Klein. Tekst: 1 Petr. 1:24 en 25.

Afscheid van:

Valthermond: D. Veenhuizen. Tekst: Philipp. 1:9—11.

De J. Dijk. †

Te Soestdijk is 15 Februari in den ouderdom van ruim 78 jaar overleden Ds J. Dijk, em.-predikant der Geref. Kerk te Haarlemmermeer-Sloterweg.

Candidaat E. Boonstra. †

Te Haren (Gr.) is, na een korte ziekte-periode, zeling overleden de heer E. Boonstra, theol. cand. Vrije Universiteit.

Emeritaat.

De Classis Warfium der Geref. Kerken heeft aan de kanten Ds C. J. Bos te Uithuizen en Ds J. Lustig te Uithuizermeeden, op hun verzoek eervol emeritaat verzuks met ingang van 1 Juli a.s., beiden na een diensttijd van 40 jaar.

Geref. Badgasten-Kerk te Wijk aan Zee.

De gereformeerde badgasten, die de laatste jaren des eenigen tijd te Wijk aan Zee vertoefden, zullen ongetwijfeld met belangstelling vernemen, dat het Bestuur van de Gereformeerde Badgasten-Kerk te Wijk aan Zee, er niet in geslaagd is een mooi terrein aan te koop (n.l. de Julianaweg, naast het zomerhuis van den Bond van Meisjesverenigingen), maar ook, dat de financiën het niet lijk maakten tot den bouw van een kerkgebouw op de plaats over te gaan. Dezer dagen is aan den heer De Goede te Wijk aan Zee de bouw, naar het ontwerp van J. H. v. d. Veen, Architect-B.N.A. te Amsterdam, opgedragen voor f 5596.—

Zij, die den arbeid van de Stichting nog willen steunen, giffen of het nemen van enkele resteerende obligaties, zich te wenden tot den penningmeester H. J. Heule, gracht 756 Amsterdam (postgiro: 230703).

CHRISTELIJKE GEREFORMEERDE KERK.

Aangenomen naar:

Amsterdam-Oost: Prof. G. Wisse te Apeldoorn.

GEREFORMEERDE GEMEENTEN.

Beroepen te:

Brunisse: H. Ligtenberg te Lisse.

Bedankt voor:

Middelbarnis: W. C. Lamain te Rotterdam.

NEDERLANDSCHE HERVORMDE KERK.

Beroepen te:

Arum: J. Dikboom, voorg. Vrijz. Herv. te Amsterdam. Harlingen: J. van Kuiken te Uithuizermeeden. Hoogeveen (toez.): W. Vroegindewij te Zegveld. Okdebroek: W. L. Mulder te Hoevelaken. Wageningen (toez.): H. J. Drost te Aalten. Zierikzee: L. A. F. Reddingius te Haulwert (N.-H.).

Bedankt voor:

Aalburg en Heesbeen: E. Schimmel te Ameide.

Barneveld: L. Blok te Brandwijk.

Breskens: G. C. Postma te Oudenbosch.

Intrede te:

Herwen en Aerdt: Cand. F. C. Kleinman. Tekst: Ps. Nieuw Amsterdam: W. Volger. Tekst: Nahum 1:7.

Afscheid van:

Kuine: W. F. Dankbaar. Tekst: 1 Cor. 13:9 en 14.

Overleden:

H. H. Schippers, pred. te Elin (Dr.), 59 jaar.

LOSSE NUMMERS.

Herhaaldelijk komen bij ons aanvragen in om nummers van „De Reformatie“, waarin één of ander artikel is opgenomen, zonder vermelding van datum. Jaargang van het verlangde nummer. We moeten u aandacht op vestigen, dat de administratie zich mogelijk kan belasten met het nazoeken daarvan, verzoeken daarom bij de aanvraag den datum van nummer te willen aangeven, daar anders toevallig achterwege zal moeten blijven. De aanvraag dient vergezeld te zijn van het bedrag van f 0,15 per nummer, daar incasseren van dergelijke kleine bedragen kostbaar is.

De Uitgevers:

OOSTERBAAN & LE COINTRE

Heden verscheen:

DE MELODIEËN VAN EENIGE GEZANGEN

VAN DE GEREFORMEERDE KERKEN IN NEDERLAND
Vierstemmig gezet en van voor- en tusschenspielen voorzien door

L. BLAAUW

Oblongform. (21x25½cm)
Prijs gebonden f 1,90

Deze harmonisatie van den bekenden Apeldoornschen Organist Blaauw zal in muziekkringen zeker sterk de aandacht trekken. Enkele muzikanten van naam, die van dit werk reeds kennis genomen hebben, erkennen ten volle de waarde van deze uitgave voor kerk, vereniging en huis.

IN ELKEN BOEKHANDEL
J. H. Kok n.v. Kampen

HILVERSUM

Rookt U een fijne Sigaar?
Of prefereert U een pijp?

Dan kunt U terecht bij

SIGAREN MAGAZIJN „THE OLDSMOKER“

KERKSTRAAT 8 - HILVERSUM

J. C. WIRTZ Cz.

BEKNOPT OVERZICHT DER KERKGESCHIEDENIS.

ZESDE DRUK

Prijs 40 cts.

Verkrijgbaar bij den boekhandel en bij de uitgevers

OOSTERBAAN & LE COINTRE

Goes

Heden verscheen:

H.B.S.-PERIKELLEN

DOOR

PHÉ WIJNBEEK

De roman van een clubje vriendinnen uit de hoogste klasse van de H.B.S.

Frisch en levendig geschreven. Een aantrekkelijk boek.

Een boek voor oudere meisjes, d.w.z. voor meisjes boven de zestien jaar.

Prijs f 1,90. Geb. f 2,40

In elken boekhandel

J. H. Kok n.v. Kampen

Heden verscheen:

De Reformatie van '86

INHOUD:

Dr H. H. KUYPER: „Groen's strijd voor Kerkherstel“. Dr J. C. RULLMANN: „D'Mater Salem“. - Dr J. C. RULLMANN: „Losgemaakte Kerken“. - Dr V. HEPP: „De Doleantie en de leertucht“. - Dr H. H. KUYPER: „De Doleantie en de organisatie“. - Mr V. H. RUTGERS: „De Doleantie en de beheersquaestie“. Dr H. KAAJAN: „De Doleantie en het Kerkverband“. Dr E. D. KRAAN: „De Doleantie en de Afscheiding“. Dr K. FERNHOUT Mzn: „De Doleantie en het godsdienstig leven“. - Dr B. WIELENGA: „De Doleantie en de achtergeblevenen“. - Dr K. DIJK: „Het kerkbegrip der Doleantie“. - Dr G. M. DEN HARTOGH: „Het kenmerkende der Doleantie in zijn betekenis voor onzen tijd“.

In dit werk wordt de Doleantie van alle zijden belicht. Dit is een uitgave, die niet slechts in dit gedenkjahr waarde heeft, maar die haar wetenschappelijke en historische en kerkelijke betekenis zal behouden de jaren door.

HET STANDAARDWERK OVER DE DOLEANTIE

Kwarto formaat. Bijna 400 bladz. Met illustraties
Prijs f 4,25 Gebonden f 5,25

VERKRIJGBAAR IN ELKEN BOEKHANDEL

UITGAVE J. H. KOK N.V. TE KAMPEN

Chr. Muziektijdschrift „De Harp“

met maandelijksche Muziekbijlage

f 1,50 per jaar

onder redactie van F. PIJLMAN

Neemt proef met een abonnement en U zult algeheele voldoening smaken.

Adm.-Adres: 1e Helmersstraat 94 - Amsterdam (W.)

„De Reformatie“ is door zijn groote oplage HET blad voor FAMILIE-ADVERTENTIËN. Onze Gereform. kringen gelieven daarmede te rekenen.

LOURENS INGELSE

Een episode uit het geestelijk leven op Walcheren omstreeks 1780

door A. JANSE
hoofd Chr. School Biggkerke.

Prijs f 0,60

Tweede druk

Verkrijgbaar bij den Boekhandel en bij de Uitgevers
Oosterbaan & Le Cointre, Goes

De Duitse school na de oorlog

door J. LENS

met een slothoofdstuk van S. STEMERDING

De in „De School met den Bijbel“ verschenen artikelen over dit onderwerp zijn hierin gebundeld. Ze geven een goed inzicht in het schoolleven onder het nieuwe Duitse bewind.

De brochure telt 80 blz. en is verkrijgbaar voor 60 cent bij den boekhandel en bij de uitgevers

Oosterbaan & Le Cointre - Goes

Heden verscheen:

Vaderlandsche Kerkgeschiedenis

door

Ds G. van der Zee

EERSTE DEEL

Voor de Hervormde Kerk

(Tot 1528)

Prijs f 2,90 - Geb. f 3,50

Een volledige Vaderlandsche Kerkgeschiedenis, die als studiewerk en als leerboek kan dienst doen, staat er in ons land niet. Er is dringend behoefte aan zulk een volledig, nauwkeurig, vattend, heel de Vaderlandsche Kerkgeschiedenis overzichtigelijk behandelend boek. Als leerboek op verschillende onderwijs-inrichtingen en voor onderscheidene examens, als studiebron voor Mannen-, Jongelings- en Meisjesverenigingen, als leerboek voor het huisgezin — in al deze opzichten zal dit werk in een bestaande behoefte voorzien. Het werk zal compleet zijn in twee deelen.

In elken Boekhandel Prospectus gratis op aanvraag

J. H. Kok n.v. Kampen

Plaatst uw Familie-Advertentie in „De Reformatie“

Medewerker:
Almelo; L.
Meyr. G.
Dr B. A.
Des Joh.
Ermelo; F.
Wanswerd.
Pa.; Dr J.
Gravenh.

Alle stukken
Prof. Dr.

INHOUD: Hoe
vrienden god.
doornen (Jer.
26:7) VI. Ou
debat... — L.
literair genot.
gelie? — Pop.
En sterven? —
sisme. IV. —
van „Morgen“
Tweede Revell
— Kerkenieuws.

HOE

Marclon. he

De leer van
zonder dat
bij gerekend
der dagen, c
zonder meer
den en volge
vaders, die z
lieken zagen.
komen en li
te teekenen
Paulus. Zijn
reformatie va
Wat moete
Om deze
vaststaan, w
verstaan, en
toch is de b
wichtig en z
allerlei gnos
tuurlijk kun
ingaan — 't
de vraag wo
laten wij dan
dingen zegge
Voorerst
de gnos
min of mee
toe verleiden
noevel beke
baring, zoov
ment, en er
openbaring
Maar dan
toch ongetw
de hoofdm
lijrecht teg
Heilige Sch
omtrent Her
Welke zijn
naamste wil
Als eerste
van de slec
van den god
op den one
demurg.
Als tweed
is, omdat zi
selen van
goden (resp
En als de
bevrijding v
worden, ma
die volkome
bereid doon

32) Seeborg
33) Zie de
loop van het